

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Asettamispäätös

1/6

1.7.2020

VN/13261/2020

Jakelussa mainituille

KANSALLISEN BIOTALOUSSTRATEGIAN PÄIVITTÄMINEN – KANSALLISEN BIOTALOUSPANEELIN ASETTAMINEN

Asettaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö on tänään päättänyt asettaa hankkeen biotalousstrategian päivittämiseksi ja sille biotalouspaneelin.

Toimintakausi

1.8.2020 – 31.12.2023

Tausta

Suomen ensimmäinen kansallinen biotalousstrategia on vuodelta 2014, ja se pohjautui EU:n biotalousstrategiaan vuodelta 2012. Päivitystyössä otetaan huomioon myös muita valtioneuvoston sekä valmisteilla olevia että valmiita strategioita ja ohjelmia, kuten Ilmasto- ja energiastrategia, Kiertotalouden strateginen ohjelma, Muovitiekartta, Ilmastoruokaohjelma ja Kansallinen metsästrategia 2025.

Nykyisen biotalousstrategian neljä pääpilaria ovat:

- kilpailukykyinen biotalouden toimintaympäristö
- uutta liiketoimintaa biotaloudesta
- vahva osaamisperusta biotaloudelle
- biomassojen käytettävyys ja kestävyys

Valtiontalouden tarkastusvirasto teki tuloksellisuustarkastuksen vuonna 2014 valmistuneen strategian valmistelusta. Huomiot pääosin hyvin su-

juneesta valmistelusta ohjaavat valmistelutyön kulkua. VTV toivoi vahvempaa erilaisten vaihtoehtojen vertailua ja sidosryhmien osallistamista prosessiin.

Kansallisen biotalousstrategiamme päivityksen lähtökohtana ovat Sanna Marinin hallituksen ohjelma ja EU:n 2018 päivitetty biotalousstrategia.

Biotalousstrategia päivitetään vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin, kuten oikeudenmukainen siirtymä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttäminen, jotka edellyttävät uusia linjauksia biotalouden kehittämiseksi. Kiertotalouden ratkaisut ja toimintakäytännöt tarjoavat uusia mahdollisuuksia biotalouden arvoketjujen vahvistamisessa osana koronakriisin jälkeisiä uuden normaalin kestäviä elvytystoimia. Päivitetävän strategian toimenpiteet tulee voida toteuttaa luonnon kantokyvyn asettamisessa rajoissa.

Biotalousstrategiaan kiinteänä osana kuuluvan toimenpideohjelman avulla voidaan sitouttaa alan toimijoita yhteistyöhön, vaikuttaa alan tutkimusrahoituksen suuntaukseen, kehittää uutta liiketoimintaa, luoda ennustettavaa investointiympäristöä, vahvistaa osaamista ja luoda pohjaa biotalouden viestinnälle kansallisista ja kansainvälisistä haasteista. Päivitysprosessi tulee toteuttaa kattavasti sidosryhmiä ja kansalaisia osallistavalla tavalla.

Tavoitteet

Päivityksen strategisena tavoitteena on jalostaa Suomessa vahvaan osaamiseen perustuvia korkean lisäarvon tuotteita ja palveluita. Tavoitteena on tarjota ratkaisuja hallituksen tavoitteisiin kestävästä kasvusta ja elvytystoimista, työllisyydestä, oikeudenmukaisesta siirtymästä, luonnon monimuotoisuudesta, tasapuolisesta alueellisesta kehittämisestä sekä hiilineutraalisuustavoitteiden saavuttamista vuoteen 2035 mennessä. Strategian tavoitteena on vahvistaa toimialat ylittävää yhteistyötä.

Päivitystyössä otetaan huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden edistäminen, oikeudenmukainen siirtymä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa sekä luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja maapallon ekologinen kantokyky.

Päivityksellä tuodaan näkyvyyttä Suomelle biotalouden edelläkävijänä ja vahvistetaan Suomen kansainvälistä asemaa korostamalla kestäviä biotalouteen perustuvia ratkaisuja. Päivitys auttaa alueellisten biotalouksien kehittymistä, maaseudun elinvoiman vahvistumista ja ekologista kestävyttä.

Strategian päivityksellä vahvistetaan yritysten ja arvoverkoston uudistamista, kasvukykyä ja luodaan näin uusia työpaikkoja. Päivityksessä otetaan huomioon myös työvoiman saatavuuden ja osaamisen varmistaminen.

Strategian päivityksellä turvataan uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö ja sen hyväksyttävyyden osana Suomen ja EU:n ilmasto- ja muita tavoitteita.

Aikataulu ja osallistuminen

Päivityksessä tehdään vuoden 2020 aikana tausta-analyysit ja käynnistetään sidosryhmäyhteistyö. Aikataulusta ja työnjaosta sovitaan tarkemmin työn käynnistyessä ohjausryhmässä. Strategian päivitystyö valmistuu vuoden 2021 aikana.

TEM asettaa täten biotalousstrategian valmisteluhankkeen ja sille kansallisen biotalouspaneelin.

Lisäksi TEM asettaa ohjausryhmän ja koordinaatiosihteeristön.

Ohjausryhmän tehtävänä on ohjata biotalousstrategian päivitystyön etenemistä, päättää tarvittavista selvityksistä ja muista toimenpiteistä, esittää ehdotukset strategian tavoitteista ja rajauksista ja linjata strategia-työn valmistelun keskeiset suuntaviivat ilmasto- ja energiapoliittisen ministerityöryhmän linjausten mukaisesti.

Koordinaatiosihteeristön tehtävänä on vastata strategiapäivityksen käytännön etenemisestä ja aikataulusta sekä varsinaisen päivitetyn biotalousstrategian kirjoittamisesta hyödyntäen mm. teetettyjä taustaselvityksiä, valmistuneita skenaariotarkasteluja, biotalouspaneelin työpajojen ja muiden kuulemistilaisuuksien aineistoja, asiantuntijoiden ja tiedemaailman näkemyksiä sekä muita aiheeseen liittyviä raportteja ja tietoja, kuten EU:n päivitettyä biotalousstrategiaa ja Green Deal-ohjelmaa toimintaohjelmineen.

Kansalaisia kuullaan esimerkiksi MMM:n järjestämien alueellisten biotalousfoorumien ja strategiaa varten perustetun verkkosivuston biotalous.fi:n kautta.

Biotalouspaneeli

Biotalouspaneelin roolina on osallistua valmistelutyöhön ja linjauksiin neuvoa antavana elimenä. Paneelille voidaan perustaa myös alatyöryhmiä tarpeen mukaan. Sen kautta saadaan käytyä vuoropuhelua kattavasti sidosryhmien kanssa sekä sitoutettua koko toimintakenttä strategian tavoitteisiin ja toimeenpanoon. Paneeli jatkaa myös valmisteluvaiheen päätyttyä siltana yli hallituskausien.

Kokoonpano

Elinkeinoministeri (pj.)
Maa- ja metsätalousministeri (pj.)
Ylitarkastaja Ulla Palander, Työ- ja elinkeinoministeriö (siht.)

Neuvotteleva virkamies Reima Sutinen (varajäsen erityisasiantuntija Sari Tasa), työ- ja elinkeinoministeriö

Osastopäällikkö Minna-Mari Kaila (varajäsen neuvotteleva virkamies Birgitta Vainio-Mattila), maa- ja metsätalousministeriö

Ylijohtaja Tarja Haaranen (varajäsen Leena Ylä-Mononen), ympäristöministeriö

Lääkintöneuvos Mikko Paunio (varajäsen neuvotteleva virkamies Hanna Korhonen), sosiaali- ja terveysministeriö

Tutkimusylijohtaja Antti Asikainen (varajäsen yksikönjohtaja Anu Kaukovirta), Luonnonvarakeskus

Senior Director Jarmo Heinonen (varajäsen Program Manager Marika Ollaranta), Business Finland

Projektijohtaja Kari Herlevi, Sitra

Kansainvälisten asioiden asiantuntija Pia Björkbacka (varajäsen elinkeinoasioiden päällikkö Lauri Muranen), SAK ry

Pääjohtaja Juha Niemelä (varajäsen viestintäjohtaja Terhi Koipijärvi), Metsähallitus

Toimitusjohtaja Matti Peltola (varajäsen varatoimitusjohtaja Simo Jaakkola), Koneyrittäjät ry

Toimitusjohtaja Timo Jaatinen (varajäsen edunvalvontapäällikkö Tiina Ryttilä), Metsäteollisuus ry

Opetusneuvos Anne Liimatainen (varajäsen opetusneuvos Teijo Koljonen), Opetushallitus

Asiantuntija, energiantuotanto Karoliina Muukkonen (varajäsen johtaja, energiantuotanto Jari Kostama), Energiateollisuus ry

Ekonomisti Antti Koskela (varajäsen asiantuntija Leila Kurki), Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Johtaja Laura Raaska (varajäsen tiedeasiantuntija Harri Hautala), Suomen Akatemia

Executive Vice President Jussi Manninen (varajäsen Vice President Tiina Nakari-Setälä), VTT

Toimitusjohtaja Kai Merivuori (varajäsen yhteiskuntasuhdepäällikkö Anniina Kostilainen), Sahateollisuus ry

Ekonomisti Sampo Seppänen (varajäsen lainsäädäntöasioiden päällikkö Tiina Toivonen), Suomen yrittäjät ry

Johtava asiantuntija, kestävä kehitys Pirita Lindell (varajäsen johtaja, kestävä kehitys Helena Soimakallio), Teknologiateollisuus ry

Johtava asiantuntija Matti Kahra (varajäsen johtava asiantuntija Kati Ruohomäki), Elinkeinoelämän Keskusliitto EK

Johtaja, kulutuksen ja tuotannon keskus Jyri Seppälä (varajäsen johtava tutkija, ympäristöpolitiikkakeskus Minna Kaljonen), Suomen ympäristökeskus

Johtava asiantuntija Pia Vilenius (varajäsen toimitusjohtaja Mika Aalto), Kemianteollisuus ry

Asiamies Carmen Kantor-Aaltonen (varajäsen Director Special Projects R&D Jari Vehmaanperä), Suomen Bioteollisuus FIB

Toiminnanjohtaja Mikko Salo (varajäsen toiminnanjohtaja Ilkka Pekkala), Akava ry

Ympäristö- ja energiajohtaja Pekka Vuorinen (varajäsen johtaja Juha Laurila), Rakennusteollisuus ry

Yliopettaja Lasse Okkonen (varajäsen koulutuspäällikkö Sanna Kasurinen), Karelia ammattikorkeakoulu

Johtaja, Biotalousinstituutti Minna Lappalainen (varajäsen yksikönjohtaja, Teknologiayksikkö Pasi Raiskinmäki), Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Dekaani, professori Kristiina Kruus (varajäsen professori Juha Tanskanen), Suomen yliopistot UNIFI ry

Tiiminvetäjä Tiina Vyyryläinen (varajäsen pääsihteeri Juha Beurling-Pommoell), Kuluttajaliitto ry

Suunnittelupäällikkö Mari Pohjola (varajäsen kehittämisspäällikkö Heli Rintala), Etelä-Pohjanmaan liitto

Aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas (varajäsen Sanna Nikola-Määttä), Kainuun liitto

va. kehittämisspäällikkö Outi Pakarinen (varajäsen ympäristöpäällikkö Reima Väливаara), Keski-Suomen liitto

Ympäristösuunnittelija Anna-Riikka Karhunen (varajäsen suunnittelujohtaja Frank Hering), Kymenlaakson liitto

Eritysasiantuntija, luonnonvarat ja energia Ritva Isomäki (varajäsen suunnittelujohtaja Jussi Rämetsä), Pohjois-Pohjanmaan liitto

Aluekehityspäällikkö Jari Jääskeläinen, Pohjois-Savon liitto

vs. kehittämisjohtaja Juha Hertsi (varajäsen projektikoordinaattori Johanna Snell), Päijät-Hämeen liitto

Aluekehitysasiantuntija Krista Tupala (varajäsen aluekehitysjohtaja Timo Vesiluoma), Satakuntaliitto

Muuta

Biotalouspaneelissa olevat tahot vastaavat edustajiensa kokouksiin osallistumisesta aiheutuvat kustannukset. Erillistä kokouspalkkiota ei makseta. Varsinaisten jäsenten lisäksi kokouksiin voidaan kutsua tarvittaessa asiantuntijoita ja eri tahoja kuultavaksi. Biotalouspaneeliin voidaan kutsua tarvittaessa lisää jäseniä.

Lisätietoja asiasta antaa ylitarkastaja Ulla Palander työ- ja elinkeinoministeriöstä (sähköpostitse ulla.palander@tem.fi, puhelin 029 504 9235).

Mika Lintilä
elinkeinoministeri

Mika Honkanen
neuvotteleva virkamies

JAKELU

TEM
MMM
YM
STM
Luonnonvarakeskus
Business Finland
Sitra
SAK ry
Metsähallitus
Koneyrittäjät ry
Metsäteollisuus ry
Opetushallitus
Energiateollisuus ry
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Suomen Akatemia
VTT
Sahateollisuus ry
Suomen yrittäjät ry
Teknologiateollisuus ry
Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
Suomen ympäristökeskus
Kemiateollisuus ry
Suomen Bioteollisuus FIB
Akava ry
Rakennusteollisuus ry
Karelia ammattikorkeakoulu
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Suomen yliopistot UNIFI ry
Kuluttajaliitto ry
Etelä-Pohjanmaan liitto
Kainuun liitto
Keski-Suomen liitto
Kymenlaakson liitto
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon liitto
Päijät-Hämeen liitto
Satakuntaliitto

TIEDOKSI

Elinkeinoministeri, erityisavustajat
Alivaltiosihteeri Peltonen, TEM
Osastopäällikkö Lundström, TEM
Teollisuusneuvos Nissinen, TEM
Johtava asiantuntija Alkio, TEM